

**2018-2019 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ АУДАНДЫҚ ОЛИМПИАДАСЫ
ГЕОГРАФИЯДАН ТЕОРИЯЛЫҚ ТҮР ТАПСЫРМАЛАРЫ
10 СЫНЫП**

Тапсырманы орындау уақыты – 90 минут

1 - Тапсырма. Келесі ұғымдарға анықтама беріңіз: абразия, дюна, эккер, реэмиграция, даунтаун. (Әр дұрыс жауапқа 2 ұпай. **Барлығы 10 ұпай**).

2 - Тапсырма. Есепті шешіңіз. (Әр дұрыс жауапқа 2 ұпай. **Барлығы 10 ұпай**).

Есеп 1. 1:100 000 масштабтағы планда орманның ауданы тік төртбұрыш пішінді, қабырғалары 34 мм және 52 мм. Орманның ауданын га анықтаңыз?

Есеп 2. 1: 25 000 масштабтағы топографиялық планда шоссе мен шахта арасындағы қашықтық 7,2 см құрайды. Екінші планда бұл қашықтық 6 см құрайды. Екінші планның масштабы қандай?

Есеп 3. Егер жергілікті уақыттың Лондонның жергілікті уақытынан 5 сағат 8 минутқа айырмашылығы болса, онда қала қай бойлықта жатыр?

Есеп 4. А тауының шыңында атмосфералық қысым 240 мм сынап бағанасына тең, В тауының шыңында сынап бағынасы – 380 мм. Егер олардың етегінде атмосфералық қысым қалыпты жағдайда болса, таулар биіктігінің айырмасын анықтаңыз.

Есеп 5. 2016 жылы облыстағы халықтың орташа жылдық саны 14 млн. адам., оның 25%-ын 15 – 49 жастағы әйелдер құрайды. Бір жыл ішінде облыста 37000 адам туылып, 21000 адам, оның ішінде 1 жасқа дейінгі – 1056 сәби қайтыс болды. Облысқа тұрақты тұруға 23000 адам келді, ал облыстан басқа жерлерге тұрақты тұруға 12500 адам қоныс аударды. Халықтың механикалық өсім коэффициентін анықтаңыз.

3- Тапсырма. Тест тапсырмалары (Әр дұрыс жауапқа 1 ұпайдан. **Барлығы 30 ұпай**).

1. Озон қабаты қандай биіктікте орналасқан?

- A) 5-10 км
- B) 15-20 км
- C) 20-25 км
- D) 25-30 км
- E) 30-35 км

2. Географиялық қабықтың төменгі шекарасы қай жерден өтеді?

- A. атмосфераның төменгі бөлігі
- B. литосфераның жоғарғы бөлігі
- C. литосфераның төменгі бөлігі
- D. атмосфераның жоғарғы бөлігі
- E. гидросфераның жоғарғы бөлігі

3. Қандай географиялық нысанды «Қар елі» деп атайды?

- A. Гренландия
- B. Исландия
- C. Альпі
- D. Тибет
- E. Алтай

4. Қандай планеталар «мұзды алыптар» санатына жатады?

- A. Юпитер және Сатурн
 - B. Сатурн және Уран
 - C. Уран және Нептун
 - D. Нептун және Плутон
 - E. Юпитер және Марс
5. Қатты күйінде, мұздық түрінде, қар жамылғысы түрінде кездесетін суды бір сөзбен қалай атайды?
- A. Гидросфера
 - B. Криосфера
 - C. Глетчер
 - D. Морена
 - E. Друмлина
6. Үнді мұхитының теңізі?
- A. Андаман
 - B. Эгей
 - C. Мрамор
 - D. Яван
 - E. Арафур
7. Солтүстік мұзды мұхитының теңіздері (дұрыс емес жауапты табыңыз)?
- A. Ақ
 - B. Карск
 - C. Бофорта
 - D. Линкольн
 - E. Лаккадив
8. Мұхиттардағы рифттер ... дамыған:
- A. Спрединг зоналарында
 - B. Платформалы телімдерде
 - C. Тақталардың орталығында
 - D. На континентальном склоне
 - E. Қайраңды зонада
9. Челленджер шұңғымасы – дегеніміз не?
- A. Әлемнің ең терең нүктесі
 - B. Әлемдегі ең үлкен үңгір
 - C. Канададағы ең ірі шатқал
 - D. Антарктидадағы метеорологиялық станция
 - E. АҚШ - тағы ең үлкен ұңғыма
10. Қазіргі уақыттағы Каспий теңізі суының деңгейінің көтерілуі немен түсіндіріледі:
- A) мұнай мен газ кен орындарының игерілуі
 - B) температура режимінің өзгеруі
 - D) тұздылықтың азаюы
 - E) өзен ағынының ұлғаюы және булану көлемінің азаюы
11. Мұздықтар көп орналасқан тау:
- A) Тянь-Шань
 - B) Тарбағатай
 - C) Сауыр
 - D) Жетісу Алатауы
 - E) Алтай
12. Орманды дала зонасында кездесетін өсімдіктер:
- A) арпабас, атқонақ, итмұрын
 - B) жусан, изен, теріскен, алабота
 - C) қызылмия, құм қарағаны, сексеуіл
 - D) таспашөп, селин, илак

Е) қараот, бұйырғын

13. Қазақстанның қандай жануары халықаралық табиғат қорғау одағының Қызыл кітабына енген?

А) елік

В) қоңыр аю

С) Мензбир суыры

Д) қарсақ

Е) сілеусін

14. Қазақстанның табиғатын зерттеуде үлкен үлес қосқан орыс ғалымы:

А) А.Гумбольт

В) Н.А.Северцев

С) А.Черкасский

Д) Г.С.Карелин

Е) М.Бекчурин

15. Фанерозойда қалыптасқан қатпарлық:

А) Протерозой қатпарлығы

В) Киммерий қатпарлығы

С) Салаир қатпарлығы

Д) Скандинав қатпарлығы

Е) Каледон қатпарлығы

16. Палеозой және мезозойдың көмірлі түзілімдері:

А) Екібастұз

В) Ертіс

С) Шығыс-Еуропа

Д) Павлодар

Е) Қиыр Шығыс

17. Төмендегі қалалардың қайсысында жергілікті халықтың көп бөлігі негроидтық нәсіл?

А. Монреаль

В. Сан-Диего

С. Порт-о-Пренс

Д. Порт-Саид

Е. Гонолулу

18. Үнді мұхитындағы порттар (дұрыс емес жауапты табыңыз)?

А. Дурбан

В. Мапуту

С. Коломбо

Д. Перт-Фримантл

Е. Бейрут

19. Мемлекет пен астанасы қате көрсетілген сәйкестікті табыңыз:

А. Ангола – Луанда

В. Бахрейн – Манама

С. Гайана – Джорджтаун

Д. Руанда – Кигали

Е. Словения – Братислава

20. Канада провинциялары (дұрыс емес жауапты табыңыз)?

А. Альберта

В. Юкон

С. Квебек

Д. Онтарио

Е. Лабрадор

21. Үнді Еуропа тіл семьясының құрамына кіретін кельт тіл тобының халқы?

А. Ирландықтар

- В. Каталондықтар
 - С. Англичандар
 - Д. Шотланддықтар
 - Е. Исландар
22. Халық саны 100 млн адамнан асатын ел?
- А. Германия
 - В. Франция
 - С. Мексика
 - Д. Турция
 - Е. Таиланд
23. Төменде көрсетілген елдердің ішінен жерінің ауданы бойынша ең кіші мемлекетті табыңыз?
- А. Ангола
 - В. Монголия
 - С. Эфиопия
 - Д. Иран
 - Е. Перу
24. Кувейт – басқару формасы қандай ел?
- А. Теократиялық монархия
 - В. Парламенттік монархия
 - С. Абсолюттік монархия
 - Д. Сайлаулы монархия
 - Е. Дуалистік монархия
25. Адам әлеуеті дамуының индексі қандай көрсеткіштер арқылы анықталады?
- А. Материалдық қамтамасыз етілгендік
 - В. Таза суға қолжетімді халықтың үлесі
 - С. Тіркелген қылмыс саны
 - Д. Жан басына шаққандағы энергияны тұтыну
 - Е. Экономикалық белсенді халықтың үлесі
26. Төменде көрсетілген ғалымдардың қайсысы Еуразияшылдық идеясының негізін қалаушы ?
- А. Ф. Ратцель
 - В. В. Кристаллер
 - С. А. Леш
 - Д. Л.Н. Гумилев
 - Е. В. Докучаев
27. БҰҰ – ның реми тілі болып табылмайтын тілді табыңыз?
- А. Араб
 - В. Орыс
 - С. Неміс
 - Д. Француз
 - Е. Испан
28. Байтақ империя қалыптастыруға ықпал ететін табиғат зонасын (ландшафт) табыңыз?
- А. Ормандар
 - В. Тундра
 - С. Дала
 - Д. Таулар
 - Е. Дөңдер
29. XX ғасырдың басында әлемдік саясатта басты рөлдердің бірін атқарған географиялық факторды табыңыз?
- А. Билікке ұмтылу
 - В. Аумақтық тұтастыққа ұмтылу

- С. Тұрақтылыққа ұмтылу
 - Д. Ұлт - азаттық қозғалыстар
 - Е. Мемлекеттің ішкі істеріне араласпау
30. Уран қоры бойынша 1 орынды алатын ел?
- А. Қазақстан
 - В. Аустралия
 - С. Канада
 - Д. АҚШ
 - Е. Қытай

БАРЛЫҒЫ: 50 ҰПАЙ

**РАЙОННАЯ ОЛИМПИАДА 2018-2019 УЧЕБНОГО ГОДА
ЗАДАНИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКОГО ТУРА ПО ГЕОГРАФИИ
10 КЛАСС**

Время выполнения задания – 90 минут

Задание 1. Дайте полное определение следующим терминам: абразия, дюна, эккер, реэмиграция, даунтаун (2 балла за каждое правильно определение. **Итого 10 баллов**).

Задание 2. Решите следующие задачи (за каждый правильный ответ – по 2 балла. **Итого 10 баллов**):

Задача 1. Площадь леса на плане с масштабом 1:100 000 имеет форму прямоугольника со сторонами 34 мм и 52 мм. Определите площадь леса в га.

Задача 2. Расстояние между шоссе и шахтой на топографическом плане масштаба 1: 25 000 составляет 7,2 см. На втором плане это расстояние составляет 6 см. Каков масштаб этого плана?

Задача 3. Какая долгота города, если его местное время отличается от местного времени Лондона на 5 часов 8 минут?

Задача 4. На вершине горы А атмосферное давление составляет 240 мм рт. ст., на вершине горы В – 380 мм рт. ст.. Определите разницу высот гор, если атмосферное давление у их подножья нормальное?

Задача 5 Среднегодовая численность населения в области в 2016 г. составляла 14 млн. чел., из них 25% женщины в возрасте 15-49 лет. В течение года в области родилось 37000 человек, умерло 21000 человек, в том числе детей до 1 года – 1056 человек, прибыло в область на постоянное жительство 23000 человек, выбыло на постоянное жительство за пределы области 12500 человек. Определите коэффициент механического прироста.

Задание 3. Тестовые задания (1 балл за правильный ответ. **Итого 30 баллов**).

7. На какой высоте находится озоновый слой?

- F) 5-10 км
- G) 15-20 км
- H) 20-25 км
- I) 25-30 км
- J) 30-35 км

8. Где проходит нижняя граница географической оболочки?

- F. нижняя часть атмосферы
- G. верхняя часть литосферы
- H. нижняя часть литосферы
- I. верхняя часть атмосферы
- J. верхняя часть гидросферы

9. Какой географический объект называют «Страна снегов»?

- F. Гренландия
- G. Исландия
- H. Альпы
- I. Тибет
- J. Алтай

10. Какие планеты относятся к категории «ледяные гиганты»?
- F. Юпитер и Сатурн
 - G. Сатурн и Уран
 - H. Уран и Нептун
 - I. Нептун и Плутон
 - J. Юпитер и Марс
11. Вода, которая находится в твердом состоянии, в виде ледников, снежного покрова объединяют одним названием?
- F. Гидросфера
 - G. Криосфера
 - H. Глетчер
 - I. Морена
 - J. Друмлина
12. Море Индийского океана?
- F. Андаманское
 - G. Эгейское
 - H. Мраморное
 - I. Яванское
 - J. Арафурское
10. Моря Северное-Ледовитого океана (исключите неверное)?
- F. Белое
 - G. Карское
 - H. Бофорта
 - I. Линкольна
 - J. Лаккадивское
11. В океанах рифты развиты в:
- F. В зонах спрединга
 - G. В платформенных участках
 - H. В центре плит
 - I. На континентальном склоне
 - J. В шельфовой зоне
12. Бездна Челленджера – что это?
- F. Самая глубокая точка мира
 - G. Самая большая пещера в мире
 - H. Крупнейший каньон в Канаде
 - I. Метеорологическая станция в Антарктиде
 - J. Самая большая скважина в США
31. Современное повышение уровня воды в Каспийском море объясняется в результате:
- A) освоения месторождений нефти и газа
 - B) изменений температурного режима
 - C) уменьшения потребления воды
 - D) уменьшения солености
 - E) увеличения речного стока и уменьшения величины испаряемости
32. Большинство ледников расположено в горах:
- A) Тянь-Шань
 - B) Тарбагатай
 - C) Сауыр
 - D) Жетысуский Алатау
 - E) Алтай
33. Растения, встречающиеся в лесостепной зоне:
- A) костер, тимофеевка, шиповник
 - B) полынь, изень, терескен, лебеда

- С) солодка, акация песчаная, саксаул
- Д) астрагал, селин, илак
- Е) портулак, ежовник безлистный

34. В Красную книгу Международного союза охраны природы внесён один из представителей животных Казахстана

- А) косули
- В) бурый медведь
- С) сурок Мензбира
- Д) корсак
- Е) рысь

35. Русский ученый, внесший большой вклад в исследование природы Казахстана:

- Ф) А.Гумбольдт
- Г) Н.А.Северцев
- Н) А.Черкасский
- И) Г.С.Карелин
- Л) М.Бекчурин

36. Складчатость, сформировавшаяся в фанерозое:

- Ф) Протерозойская складчатость
- Г) Киммерийская складчатость
- Н) Салаирская складчатость
- И) Скандинавская складчатость
- Л) Каледонская складчатость

37. Угленосные отложения палеозоя и мезозоя:

- Ф) Экибастузский
- Г) Иртышский
- Н) Восточно-Европейский
- И) Павлодарский
- Л) Дальневосточный

38. В каком из перечисленных городов наиболее высока вероятность встречи с местным жителем - представителем негроидной расы?

- Ф. Монреаль
- Г. Сан-Диего
- Н. Порт-о-Пренс
- И. Порт-Саид
- Л. Гонолулу

39. Порты Индийского океана (исключите неверное)?

- Ф. Дурбан
- Г. Мапуту
- Н. Коломбо
- И. Перт-Фримантл
- Л. Бейрут

40. Укажите ошибку в соответствии Страна – столица?

- Ф. Ангола – Луанда
- Г. Бахрейн – Манама
- Н. Гайана – Джорджтаун
- И. Руанда – Кигали
- Л. Словения – Братислава

41. Провинции Канады (исключите неверное):

- Ф. Альберта
- Г. Юкон
- Н. Квебек
- И. Онтарио

- J. Лабрадор
42. Народность кельтской языковой группы индоевропейской языковой семьи?
- F. Ирландцы
G. Каталонцы
H. Англичане
I. Шотландцы
J. Исландцы
43. Страна с численностью населения более 100 млн человек?
- F. Германия
G. Франция
H. Мексика
I. Турция
J. Таиланд
44. Какая из ниже перечисленных стран мира наименьшее по площади?
- F. Ангола
G. Монголия
H. Эфиопия
I. Иран
J. Перу
45. Кувейт – страна с какой формой правления?
- F. Теократическая монархия
G. Парламентская монархия
H. Абсолютная монархия
I. Выборная монархия
J. Дуалистическая монархия
46. Какой показатель учитывают при расчете индекса развития человеческого потенциала?
- F. Материальная обеспеченность
G. Доля населения, имеющего доступ к чистой воде
H. Число зарегистрированных преступлений
I. Потребление энергии на душу населения
J. Доля экономически активного населения
47. Какой из перечисленных ученых является основоположником идеи Евразийства?
- F. Ф. Ратцель
G. В. Кристаллер
H. А. Леш
I. Л.Н. Гумилев
J. В. Докучаев
48. Выберите язык, который не является рабочим языком ООН?
- F. Арабский
G. Русский
H. Немецкий
I. Французский
J. Испанский
49. Выберите природную зону (ландшафт), который способствует формированию обширных империй?
- F. Леса
G. Тундра
H. Степи
I. Горы
J. Холмы

50. Выберите географический фактор, который играл одну из основных ролей в мировой политике в начале XX века?

F. Стремление к власти

G. Стремление к территориальной монолитности

H. Стремление к стабильности

I. Национально-освободительные движения

J. Невмешательство во внутренние дела государства

51. Какая страна занимает 1 место по запасам урана?

F. Казахстан

G. Австралия

H. Канада

I. США

J. Китай

ВСЕГО: 50 БАЛЛОВ